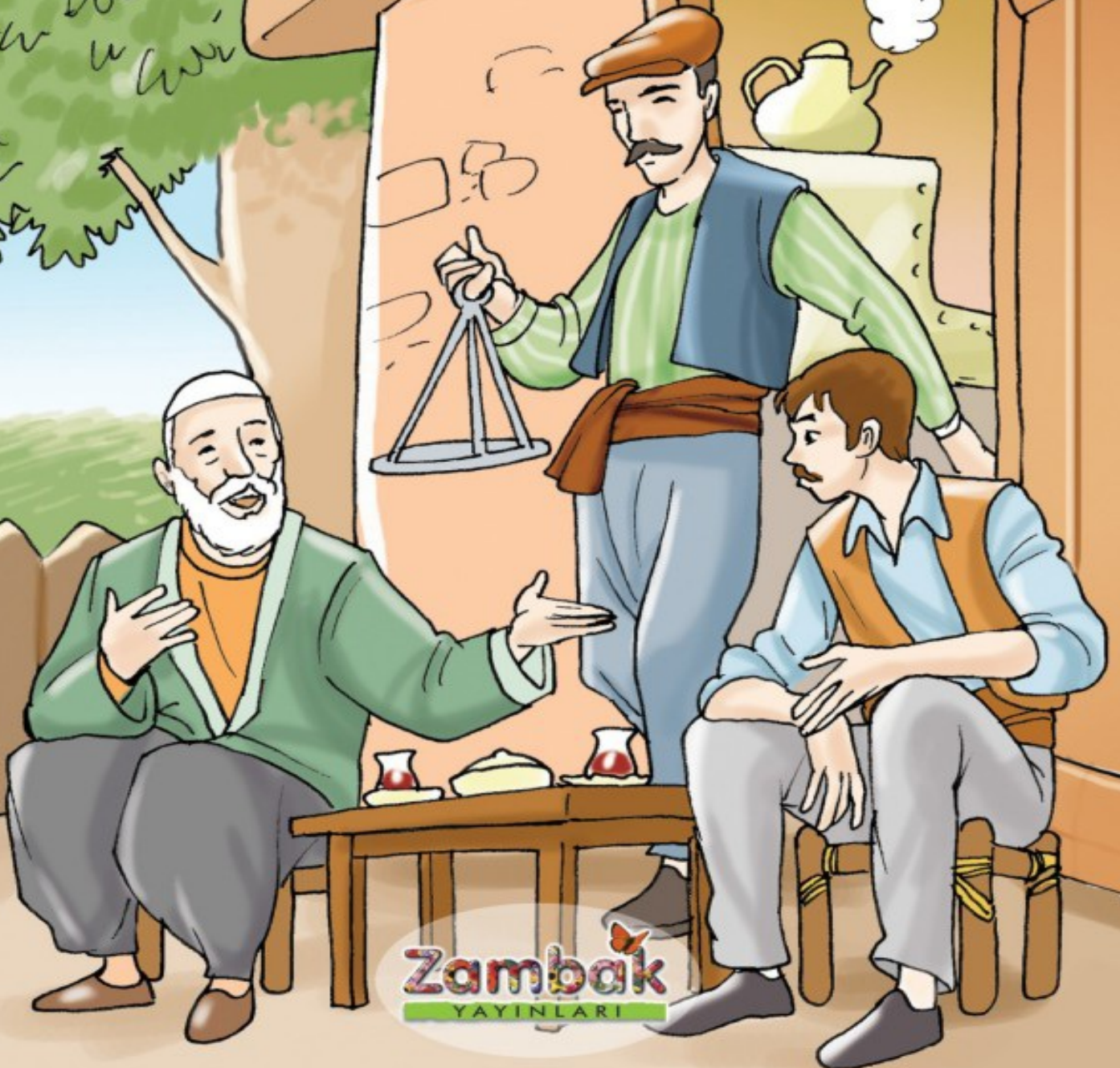

KÜLAH

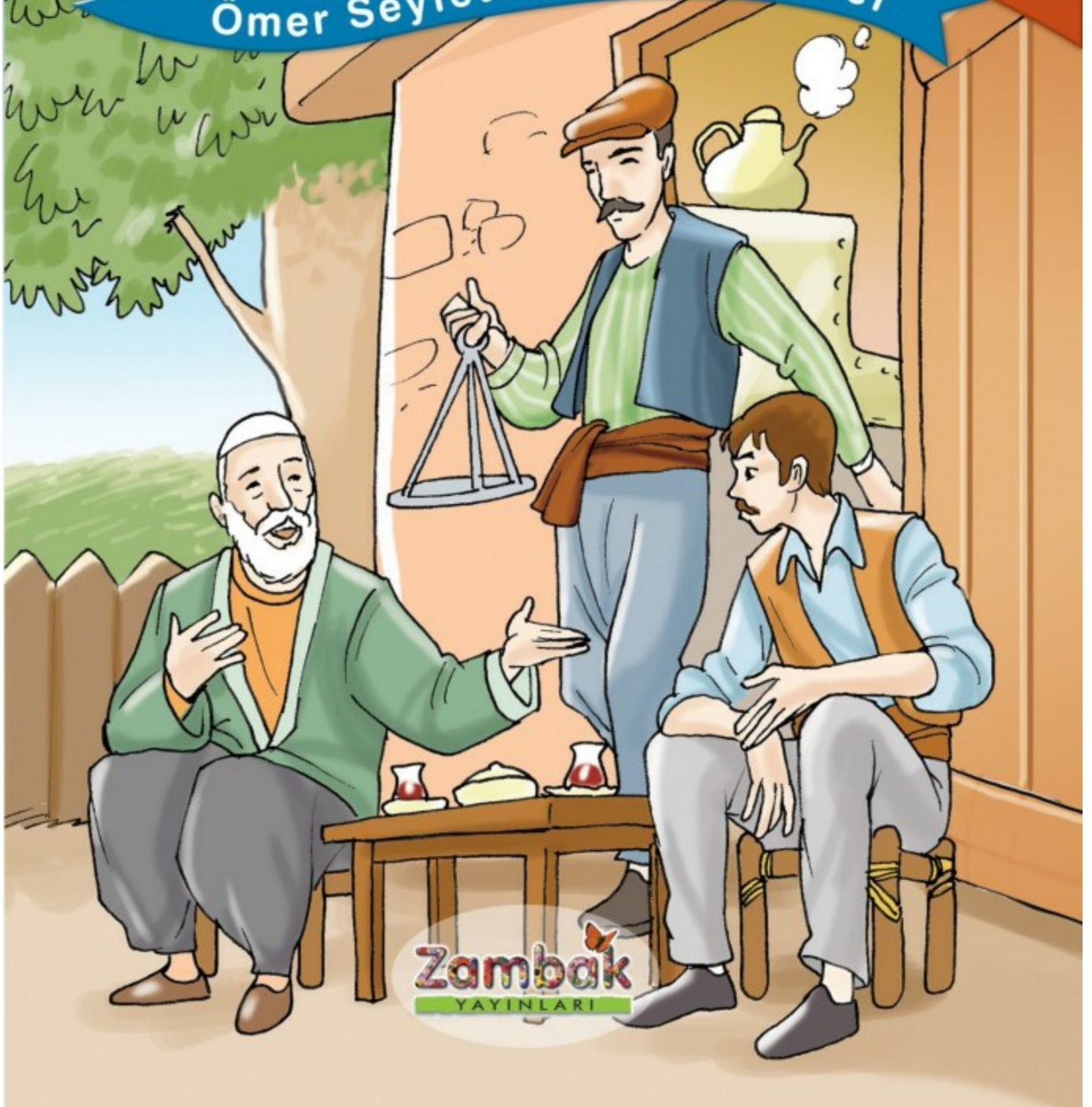
Ömer Seyfettin'den Seçmeler

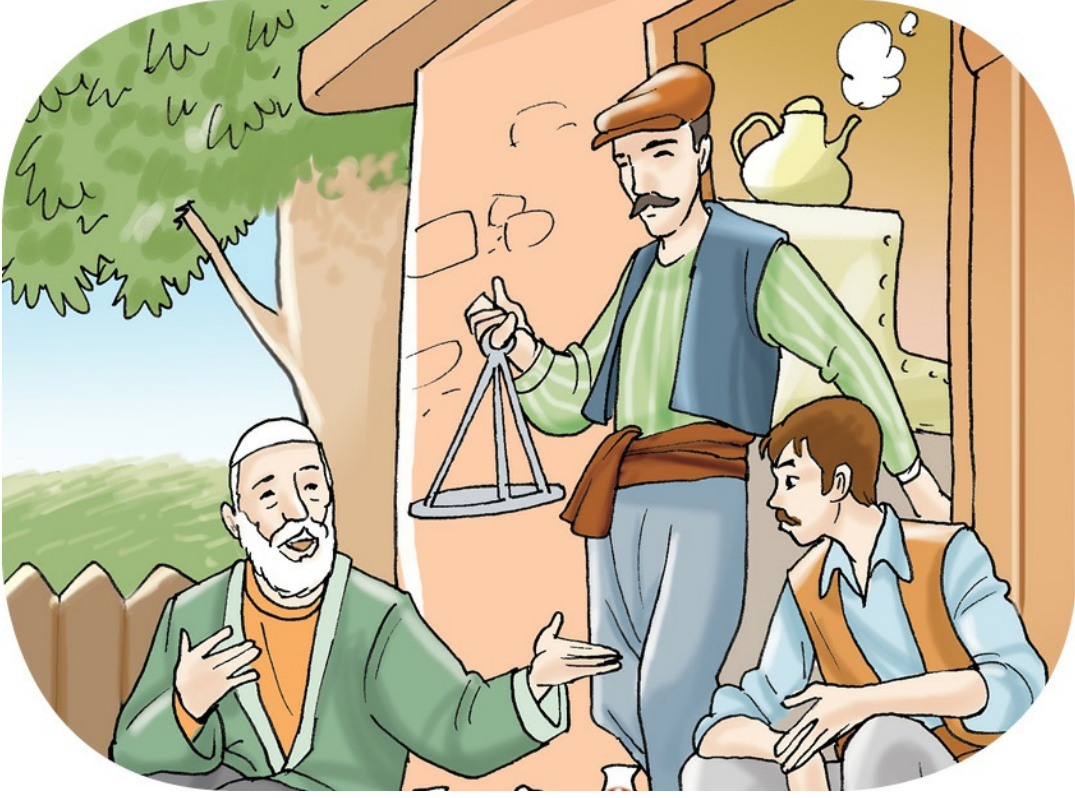
Zambak
YAYINLARI

KÜLAH

Ömer Seyfettin'den Seçmeler

KÜLAH

Hazırlayan:
Hüseyin DEMİRKAPI

Zambak
YAYINLARI

Mıstık, Bulgaristan'da doğmuş, büyüyüp biraz akıllı başına gelince hemen sınırın on dakika ötesine kapağı atmıştı. “Türkiye değil mi? Sınırı geçer geçmez Bağdat’a kadar her yer aynı!” diyordu. Az zamanda Babyak’taki Türkçe bilmez Pomakların akıl hocası oldu. Bulgaristan’da kalan akrabalarıyla mektuplaşmaya gerek yoktu. Onlarla Bulgar sınır karakolundaki nöbetçinin süngüsü altında, küçük bir hediye karşılığında, saatlerce oturup konuşabilirdi. Kurnazlığı sayesinde memleketinden çıkmadan göçmen olmuştu. Hatta suyunu içtiği Karasu deresi bile doğduğu kasabadan geçiyordu.

Bir gün Babyak çevresinde sınır düzenlemesi yapıldı. Mıstık’ın yerleştiği köy yine Bulgarlara kalınca yuvasını bozmak zorunda kaldı. Bu sefer sınır boyunun içerilerine denk olmadığını anladı. Ta Nevrekop’a kadar indi. Dört beş sene geçmeden Balkan Harbi patladı. Hemen annesiyle birlikte İstanbul’a geldi. Dimetoka’nın methiyle kulakları dolmuştu. Kalktı ve oraya gitti. Bir köye yerleşti.

Mıstık, içinden:

– Artık biz ebedi âleme göçünceye kadar savaş olmaz, diyordu. Köyünün kahvesinde Birinci Dünya Savaşı’nın haberlerine inanamadı. Fakat hayretini de gizleyemedi.

– Vay anasını! Yalan be! Hani sınır düzeltilecek deniyordu, diye haykırdı. Gerçekten de sınırda düzenleme yapıldı. Mıstık’ın göçebe olarak yerleştiği köy yine bulgarlara geçti. Bu sırada ihtiyar annesi hayata gözlerini yummuştu.

Mıstık, gamsız bir şekilde tek başına Ergene Köprüsü’nü aşarken “Öncesi Şam, sonrası Şam!” dedi. Bu kadar kısa zaman içinde üst üste dört defa göçmen olmak, onun bir yere yerleşme hedeflerini söndürmüştü. Gözünü yumdu. Anadolu’ya atıldı.

Mıstık; şehir şehir, kasaba kasaba dolaşmaya, ticaret yapmaya başladı. Önüne gelene külah giydiriyordu. En kârlı bulduğu ticaret hayvan alım satımı idi. Bir kasabadan alınan atın veya eşeğin değeri, en yakın kasabaya götürülünce değişiveriyordu. Mıstık, bu değeri kurnazlığı sayesinde değiştiriyordu. Kırmızı kuşağındaki kara kılıflı makas, her hayvanın değerine yüzde altmış ilave ederdi. En miskin beygiri alınca tırnaklarını temizler, yağlar; yelesini, kuyruğunu Avrupalılar gibi kesip düzeltirdi. Sonra, torbasında herkesten gizlediği siyah ottan bir tutam yedirince zavallı hayvanı yirmi dört saat şaha kaldırır, gözlerini parlatır, azgın bir ejderha hâline sokardı. Fakat at pazarlarında sürekli olarak karşısına çıkan bir rakibi vardı. Onun alacağı hayvanın değerini artırır ve en iyi kâr bırakacak fırsatları elinden kapardı. Herkesin “Cambaz” diye çağırdığı bu adamın ismini bilmiyordu. Mıstık’ın beğenmeyip bıraktığı en miskin, en hasta, en ihtiyar hayvanları bile alıyor, bir gün içinde gençleştiriyordu. Kuyruğunu, yelesini kesmeden şeklini değiştiriyor, gözlerini parlatıyor, şahlandırıyor.

Mıstık, yeni geldiği kasabanın hanından girerken yine bu adamı gördü. Yeni bir zarara uğramış gibi birdenbire canı sıkıldı. Ama bozuntuya vermedi.

– Merhaba Cambaz, dedi.

– Merhaba!

Şimdiye kadar hiç konuşmamışlardı.

– Hayvan almaya mı geldin?

– Sana ne?

– ...

– Neye geldimse geldim!

Mıstık, kirli zayıf eliyle seyrek sarı bıyıklarını kaldırdı. Çakır gözleri bakacak yer bulamadı.

Renksiz dudaklarını kısarak gülümsedi:

– Ortak olalım be, dedi.

– Olalım.

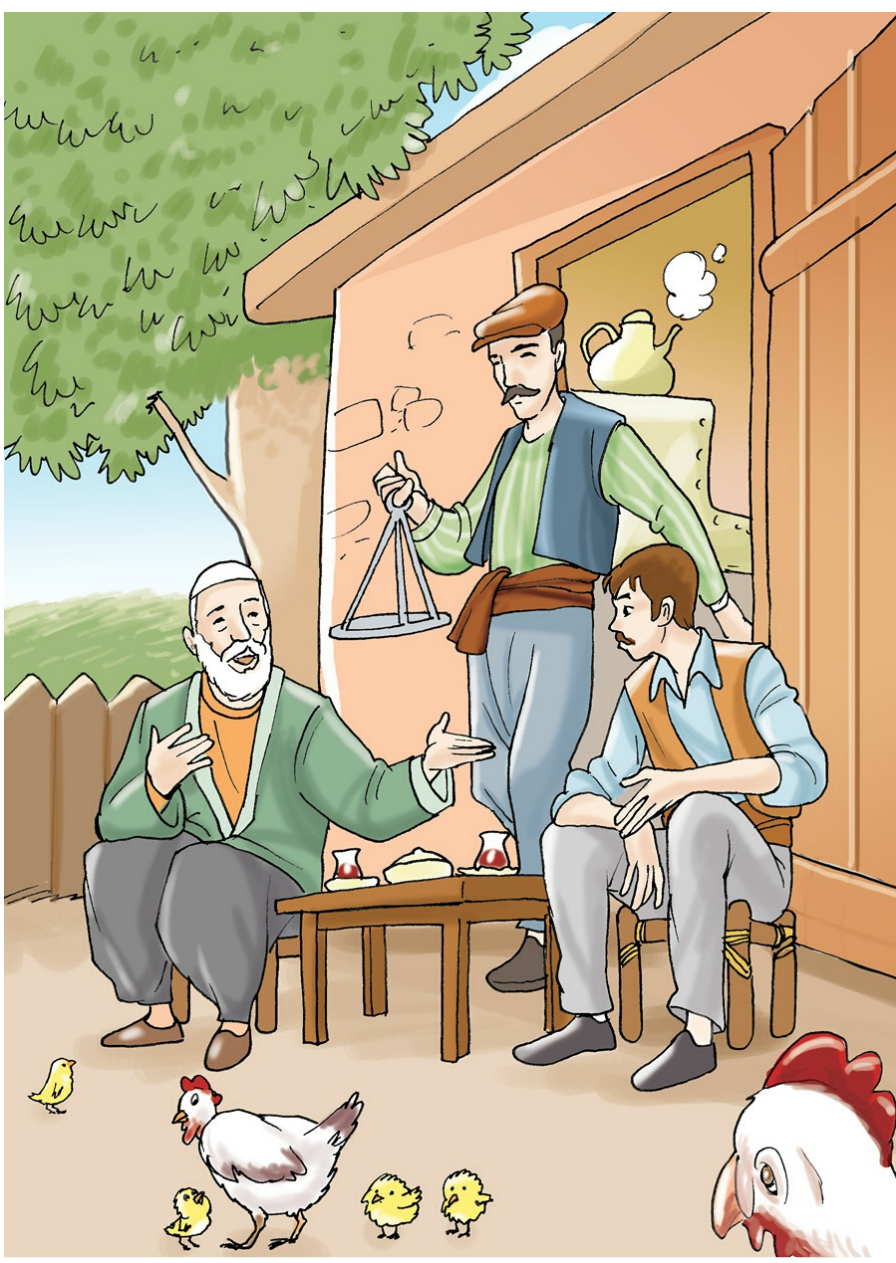
Cambaz da gülümsedi. Döndüler, kahvenin önündeki eski peykeye oturdular. Ayakkabılarının dibinde iri alacalı bir tavuk “Gıt, gıt, gıt!” diye civcivlerini gezdiriyordu. Pazar yarındı.

Mıstık, peykenin yanındaki pencereden içeriye bakıp bağırdı:

– Bize iki kahve getir. Bir yandan da içinden: “Ben bu adamın kafasına bir külah geçiririm.” diye kin besliyordu.

Mıstık; kendi hayatından Cambaz’a bahsetti. Cambaz onu dikkatle dinliyordu. Bir ara Mıstık sordu:

– Sen nerelisin?

- Kayseriliyim.
- Kayseri nerede?
- Bu tarafta...

Cambaz, kısa parmaklı tombul eliyle hanın kapısını gösteriyordu.

Mıstık, Kayseri'nin nerede, hem de ne olduğunu çok iyi biliyordu. Rumeli'nde bıraktığı çiftlikleri de anlattıktan onra yapacakları işlere geçti. Konuştular, anlaştılar. O günden itibaren ortaklığa karar verdiler. Kâr-zarara, sermayeye ortak oluyorlardı. Mıstık yine içinden: “Ben sana bir külah giydireyim de gör!” dedi.

Ertesi gün pazarda hayvanları birlikte sattılar. Cambazinkiler daha genç, daha dinç duruyordu. Birkaç gün daha burada kalıp çürük hayvanları toplamaya sözleştiler.

İkisi de bir handa, karşılıklı birer küçük odada yatıyorlardı.

Bir gece Mıstık'ın oda kapısı vuruldu. Kalktı, kapının sürügüsünü çekti, açtı. Baktı ki ortağı...

- Hayırdır inşallah Cambaz!
- Sabahleyin ben bir köye kadar gideceğim. Sana şimdiden unutmadan söyleyeyim. İyi bir iş var. Mıstık gözlerini daha fazla açtı:
- Ne?

- Valinin çocuğu için benden bir beyaz eşek istemişlerdi. Seksen liraya kadar satabileceğiz.
- Ee?
- Ben yarın burada yokum. Sen ara, bulursan otuz, kırk, hatta elli lira bile ver. Mutlaka al.
- Beyaz eşek olur mu?
- Olur ya!

Mıstık şaşladı. “Şaka mı ediyor?” diye ortağının yüzüne dikkatle baktı. Hayır, ortağı ciddi idi. Sordu:

- Burada bulunur mu?
- Ne bilirsin, belki bulunur.
- Pekâlâ, yarın ararım.

Cambaz, saf bir ortak samimiyetiyle ona akıl öğretti:

– Buranın birinci hayvan alıcısı Hacı Hüseyin’dir. Sen tanımazsın. Şimdi çok ihtiyar olduğu için evinden çıkmaz. Şadırvanın karşısına gelen sokaktan git, git. Orada birine sor, evini gösterirler. Çiftlik gibi bir ev. Pazara gelmez. Oturduğu yerde hayvan ticareti yapar. Yarın git, beyaz eşeği ondan iste. De ki: “Akşama kadar bana mutlaka bir beyaz eşek bul!” Elli liraya kadar para verebileceğini söyle.

- Pekâlâ!
- Öyleyse Allah rahatlık versin!
- Sana da...

Mıstık, odasının kapısını kapayınca yine “Seni gidi şişko seni! Ben sana bir külâh giydireyim de gör!” dedi. Döndü, kapıyı sürmeledi. Gecelik kıyafetlerini giydi.

Sabah olunca kahvesini içmeden dışarı atıldı. Sokakların inek, öküz, kaz, koyun kalabalığı içinde yürüdü. İhtiyar Hüseyin’in evini buldu. Bu, ak sakallı, kısacık boylu bir adamdı. On altı yaşında bir çocuk kadar çevikti.

Mıstık, selam sabahtan sonra beyaz bir eşek istediğini söyledi. İhtiyar, böyle bir hayvanın bulunacağını ümit etmiyordu. Elli senedir hayvan alıp sattığı hâlde ömründe ancak bir defa beyaz bir eşek görmüştü.

- Ara sıra uğra, kısmetin varsa bulunur, dedi.
- Akşamları uğrarım.
- Ne vakit istersen uğrayabilirsin.

Mıstık, o gününü akşama kadar hayvan aramakla geçirdi. Fakat ucuz bir şey bulamadı. Ortağı Cambaz, gittiği yerden gelmemiştir. Akşama yakın Mıstık'ın canı sıkılmaya başladı. Beyaz epeğı bulup bulmadığını anlamak için değil, sadece kendisiyle konuşup bilgi almak için ihtiyarın yanına gitti. Kapıyı vurdu, karşısına çıkan Hacı Hüseyn:

– Oğul, senin şansın varmış. Bir beyaz epek buldum, diye bağırdı.

– Ne çabuk?

– Sen gider gitmez şişmanca, simsiyah bir Arap geldi. Ama tuhaf bir arap. Başında yeşil bir hacı sarığı var. Arapça konuşmaya çalıştım “Gurbette unuttum.” dedi. Allah kimseyi gurbete dūřürmesin! İnsan ana dilini bile kaybediyormuş. Bu zavallı adam parasız kalmış. Yanında getirdiği sūt beyaz epeğı bana sattı. Kırk liraya aldım.

– Çok be!

– Ne yapalım? Sen elliye kadar ver demedin mi?

– Çok iyi canım! Nerede bakılım, bir görelim.

– Gel, ahırda...

Mıstık, hızlı hızlı yürüyen ihtiyarın arkasına takıldı. Dış avluyu geçtiler, geniş bir ahıra girdiler. Köřede gerçekten sūt gibi bembeyaz bir epek duruyordu.

- Çok güzel! Yarın gelip alırım, dedi.
- Şimdi niye almıyorsun?
- Yarın sabah alırım dedim ya! Akşamın hayır, sabahın şerrinden beterdir.
- Olur, sabahleyin gel.
- Güneş doğarken gelirim.

Çıkarken avlunun çitlerine, kapının kenarlarına, ahırın saçaklarına gizlice dikkatli dikkatli baktı. Gözleri sokağın karmakarışık izlerinde, hana dö-nerken “Bu fırsatı kaçırmamalıyım!” diyordu. İşte beyaz eşek bulunmuştu. Bunu Cambaz’ın haberi olmadan alıp valiye götürmeli, bütün kârı cebine atmalıydı. Ama Cambaz, eşeğin bulunduğunu haber alırsa gider fiyatını artırır, yine işi bozabilirdi. Mıstık: “Ona duyurmam!” dedi. Düşünüyordu. Hana gelinceye kadar planını hazırlamıştı. Hancı ile hemen hesabı kesti. “Bu gece ay ışığı var. Ben aşağı köye gidiyorum, iki üç gün gelmeyeceğim.” diye söyledi. Heybelerini omzuna aldı ve yola çıktı. Gizlice başka bir hana gitti. Sabahı zor etti. Ortağına giydireceği külahı düşünerek erkenden uyandı. Bir ucunu pencere parmaklığına bağladığı kırmızı kuşağını döne döne sardı. Yanında başka biri varmış gibi kendi kendine konuşmaya başladı:

- Hacı Hüseyin’e neden kırk lira vereyim? Çitler alçak, kapı da harap. Köpek de yok. Gece gidip gizlice eşeği alırım.
- Sonra?
- Bugün çarşıdan boya alırım. Derenin kenarına götürür, saklarım. Eşeği gece götürür, orada boyarım. Sabah karanlığında hanla hesabımı keserim. Boyalı eşeğe biner, vilayetin yolunu tutarım.
- Vilayete gidince?
- Eşeği sıcak su ile yıkar, valiye satarım.
- Cambaz ne yapacak?
- Külahı giydirdiğimin farkında olmaz bile!

Poturunun açık kalmış düğmelerini iliklerken gözünün önüne Cambaz’ı getiriyordu. Başındaki beyaz sarığının yerine küçük bir Rumeli külahı geçiriyordu. Bu külahı hayalinde bir sağa bir sola bir arkaya bir öne eğerek eğleniyordu.

Çarşıda dükkânların hepsini dolaştı. Kınadan başka boya bulamadı. Eşeği boyayacak miktarda kına aldı. Kasabadan çıktı. Derenin kenarında kuytu bir yer buldu. Cambaz’a rast gelmemek için kasabaya dönmedi. Gece oluncaya kadar orada oturdu.

Hava bozuktur. Siyah bulutlar bazen Ay’ı örtüyor, her tarafı zaman zaman koyu bir renk kaplıyordu. Mıstık, gece yarısından sonra bu karanlığın içinde yürüdü. Düşe kalka Hacı Hüseyin’in evine geldi. Durdu, dinledi. Ses seda yoktu. Çite tırmandı. Akar gibi avluya indi. Tekrar etrafı dinledi. Yürüdü, ahıra doğru gitti. Kapı aralıktı. İtti, içeri girdi. Yine karanlığı dinledi. Kibriti çıkarıp çaktı. Eşek, köşede tıpkı bir mermer parçası gibi bembeyaz duruyordu. Ayaklarının ucuna basarak yürüdü. Yuların bağı kördüğüm olmuştu. Uğraşarak çözdü. Yavaş yavaş, soğukkanlılıkla kapıdan çıkarken boğazına boğucu bir şey sarıldı. Beyninde bir yaygara koptu:

– Hırsız var, hırsız var! Koşun çocuklar, hırsız var!

Mıstık çabaladı, çırpındı, kurtulamadı. Avlunun sağındaki yer odalarından elleri ışıklı kadınlar koşuyorlardı. Korkudan patlamış gözleri, boğazına sarılanı tanıdı. Bu, Hacı Hüseyin idi. Dün sabah bir yabancıнын gelip kendisinden yüksek fiyatla damdan düşer gibi bir beyaz eşek istemesi... Daha sonra, o gider gitmez yine damdan düşer gibi tuhaf kıyafetli, Arapça bilmez bir Arap'ın kendisine beyaz bir eşek getirip satması... Daha sonra ertesi gün gelip eşiği alacağını söyleyen müşterinin görünmemesi onu şüpheyne düşürmüştü. İşte “Bunda bir bit yeniği var!” diye gece uyumamış, kuyu başındaki bostan gölgeğinde beklemişti. Yakaladığının, gelmeyen müşteri olduğunu görünce öfkesinden deli olacaktı.

– İp getirin, diye haykırdı.

Bütün ev halkı uyanmıştı. Kalın iplerle Mıstık'ı sımsıkı bağladılar. Ona iyi bir sopa çektiler.

Sabahleyin yağmur bardaktan boşanırcasına yağıyordu. Hacı Hüseyin, damatlarıyla birlikte kalın incir ağacından, gece yakaladığı hırsızı çözdü. Ayaklarının bağlarını gevşetti, arkasına kattı. Beyaz eşekle beraber hükûmet konağına doğru yürüdü. Ahırdan bembeyaz çıkan eşiğin rengi atıyor, boynunda, sırtında, sağrısında, yol yol siyah çizgiler meydana geliyordu. Eşiğin rengi şakır şakır

yağan yağmurla böyle değıştikçe Hacı Hüseyin daha da beter hiddetleniyordu:

– Sizi dolandırıcılar sizi! İlk önce sen gelirsın, sonra yalancı arkadaşın gelir. Çıkarın altınlarımı!

Gören, topluluğa katıldı. Olay hemen duyuldu. Bütün kasabalılar hükûmet binasının avlusuna toplandı. Bir eşeğe bir de Mıstık’a bakıyorlar. Gülmekten katılıyorlardı. Dün boya aradığı esnaf, kına aldığı aktar, hancılar onu tanıdılar. Jandarma çavuşu, yanındaki erlere gülerek emir verdi:

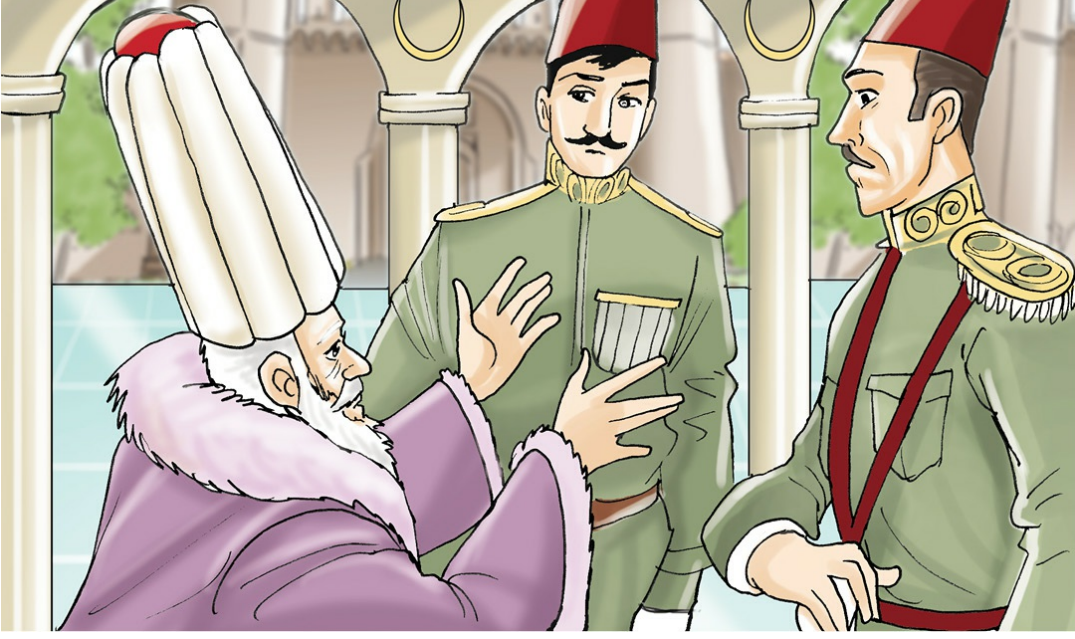
– Atın şu adamı bodruma! Yağmur altında eşek gibi onun da rengi değışmesin.

Askerler Mıstık’ı tutup halkın arasından geçirdiler. Dar bir kapıdan bodruma koydular. Mıstık, bu karanlık yerde yapayalnız kalınca Cambaz’ın kendisine yaptığı oyunu sezer gibi oldu. Mıstık, elin kuyusunu kazarken kuyuya kendisi düşmüştü. Gözünün önünde siyaha boyanmış, kirli sakallı bir yüz kırmızı dilini çıkartarak sırıttı.

Şimdi ne yapacaktı? Ne cevap verecekti? Düştüğü bu tuzaktan nasıl kurtulacaktı? Öyle bir tuzak ki... Düşünüyor, düşünüyor; kafasına geçirilmiş üç katlı kurşun bir külâhın altında ezilmiş gibi kıvranıyordu. Karanlıkta ayaklarını yere vurarak: “Tuh be, tuh be!” diye yüzünü sağa sola çeviriyordu.

UZUN ÖMER

Etrafı ormanla kaplı, yeşil vadide savaş üç saatten beri devam ediyordu. Vezir, savaşın sonucu hakkında şüphelenmeye başladı. Yeniçerilerin isteksizliğinden korkuyordu. Aklına bin türlü ihtimal geldi. Şayet ordu yenilirse vezir asla burada duramazdı. Padişah, ona gereken cezayı verirdi. Yanındaki kâhyasına döndü:

- Düşman ne çetin, dedi.
- Hücum ister efendim, hücum!
- Yeniçeri ağasına haber göndereyim.
- Emir göndermekle olmaz.
- Git benim tarafımdan kendin söyle!
- Onun faydası yok efendim!

Bu kâhya aynı zamanda paşanın çocukluk arkadaşıydı.

Yüksek kavuğunun altında parlayan gözleri, muhabbetle bakan bir dost gözleriydi. Vezir kötü zamanlarda bu gözlerin içinde en büyük ümidi, en güçlü kararı bulurdu. Bu sırada dörtnala bir çavuş geldi. Vezirin yüreği oynadı. Savaşın saflarını göstererek:

- Bozulacağız Paşa'm! Asker yüz çeviriyor. Şehit çok, dedi.

...

– Hücum etsinler bre, diyecekti. Yutkundu. Kâhyasına döndü. O da sararmıştı. Ellerini gözüne güneşten siper yapmış, kaynaşan savaş meydanına bakıyordu.

Vezir:

- Mahmut, ne yapalım, dedi.

Kâhya, soğukkanlılıkla cevap verdi:

- Paşa'm, siz ileri atılıp askerin önüne geçmezseniz şüphesiz düşman bizi burada bitirecek!

Vezir, beyazlamış sakalını tuttu. Vuruşan saflara bir kere daha baktı. Çavuşa:

– Haydi git, ağalara söyle. Gayret etsinler! Hücum hazırlansınlar! Biz de şimdi geliyoruz. Düşmanı perişan ederiz, dedi.

Çavuş, atına atladı. Bir gölge gibi uzaklaştı. Fakat vezir gözünü bir türlü vuruşan askerlerden

ayıramıyordu. Kılıçların, kalkanların gürültüsü uğuldayan kulaklarında büyüyordu. Tüfeklerin dumanları içinde, demir mızrak parıltıları küçük yıldırımlar gibi görünüyordu. Vezir çok nazik bir insan olarak yetişmiş, ömründe silah kullanmamıştı. Defterdarlıkta geçen hayatı, savaşları ona hep bir siper gibi göstermişti. İşte şimdi, bu yaştan sonra ateşe, demire karşı gidecekti. Bu sefer kurtulmanın çaresi yoktu. Mademki kör talih onu vezir yapmış, kumandanlık makamına getirmişti...

Kâhyasıyla ağası, kollarına girdiler. Veziri, atına bindirdiler. Eğer ileri gitmezse asker bozulacaktı, vezirin kellesi de gidecekti.

“Bismillah!” dedi ve atını sürdü. Yakınındakiler de arkasından yürüyordu. Vezirin, kumandanın önüne geçip genel bir hücum yapılacağını duyan askerler gayrete gelmişlerdi. “Allah, Allah!” naraları gök gürültüsü gibi vadiyi inletiyordu.

Savaş meydanına kestirme geçmek için vezir ormana saptı. Sessiz sedasız ağaçların zümrüt gölgelerinde Cennet’e giden günahsız yolculara benziyorlardı. Vezirin gözleri birdenbire sağ tarafında, büyük bir ağacın altında otlayan eğerli bir ata ilişti. İçinden “Acaba sahibi şehit oldu?” derken gölgeye arkası üstü uzanmış bir asker gördü. Kılıcını, tüfeğini, kalkanını yastık gibi başının ayına koymuştu. Vezir, adamlarına:

– Uyandırın da niye burada durduğunu soralım, dedi. Asker, vezirin sesinden uyanmıştı. Hemen kalktı. Bu, sütbeyaz bıyıklı, şişmanca, uzun boylu bir adamdı. Vezir:

– Gel bakalım buraya, dedi. Yaşlı asker yürüdü, Paşa’nın karşısında durdu.

– Kardeşlerin savaşırken sen burada yatıp uyumaya utanmıyor musun, dedi.

Asker:

– Kaçıp böyle uyumasaydım bu yaşa gelir miydim Paşa’m?

– Ne demek?

– Yaşıtlarımdan, arkadaşlarımdan benim gibi seksen yaşına geleni değil, kırkını dolduran yok. Ben ancak böyle savaş içinde geriye kaçıp uyumak sayesinde bu yaşı buldum.

...

Vezir, ihtiyar askeri süzdü. Karşıdan çavuşlar dörtnala geliyorlardı:

– Müjde, müjde! Düşman bozuldu, diye bağırdılar.

...

Vezir güldü. Yanında sakın bir şekilde duran ihtiyar kaçağa başını salladı:

– Neyse daha yaşayacakmışsın! Bu müjdeye dua et. Senin gibi rahatını düşünen menfaatçiler ve milletlerin kaderiyle oynayan sözde akıllılar yüzünden zaferler yenilgiye dönüşüyor, dedi. İçinden: “Bize de ölüm henüz mukadder değilmiş!” diye tekrar güldü.

– Bırakın bu yaşlıyı, dedi.

Vezir, atını şan içinde düşmanı kovalayan askerlerin arkasına, sanki hücum yapar gibi dörtnala sürdü.

KAÇ YERİNDEN

– O ne? Yazdığın roman mı?

– Değil.

– Ya ne?

– Birkaç destan...

– Savaşla ilgili mi?

– Eski kahramanların hayatlarıyla ilgili...

Pek çabuk şöhret kazanmış olan genç akrabam teklifsizce yanıma oturdu. Savaşın başında, daha mektepten yeni çıkmış acemi bir doktordu. Ama en uzak sınır boylarına gitmiş, hiç durmadan çalışıp tifoya, koleraya, tifüse aşılarda bulmuştu. Bir sene içinde olağanüstü bir şekilde yükselmiş, binbaşı olmuştu.

– Nereye gidiyorsun, diye sordum.

– Haydarpaşa'ya...

– Fakülteye mi?

– Evet!

Güldüm:

– Ne o, yine bir keşif mi var?

– Hayır! Şöyle bir gözlem, bir fikir var kafamda.

– Ne üzerine?

– Tetanozun tedavisine dair. Galiba bir ipucu buluyoruz. Bir hafta önce gönderdiğim kararlar ilgili bugün beni çağırdılar. Ayrıntılı bilgi isteyecekler sanıyorum.

Sözünü bitirmeden döndü. Elimde kapalı duran defteri aldı.

– Okuyalım şu destanları, diye açtı.

– ...

– Bu nasıl yazı? Kargacık burgacık...

– Ver, ben okuyayım, sen dinle.

– Haydi bakalım.

Defterimi aldım. En beğendiğim şiir şeklinde yazılmış bir menkıbeyi açtım. Yavaş yavaş okumaya başladım. Bu, yerde bulduğu kırık bir kalkanla, zırhlı iki düşman süvarisine, esirken hücum eden ihtiyar bir sipahinin hikâyesiydi. Genç doktora, bu kahramanın yiğitliğini iyice duyurabilmek için sesime bir ahenk vererek okuyor, kavganın heyecanını tasvir eden yerlerde duruyordum. Rüzgâr biraz fazla olduğu için güverte تنها idi. Karşımızdaki kanepede oturan sıksa bir şapkalı, hiç bizi dinlemiyordu. İlk defa görüyormuş gibi dikkatli gözlerle boş limanın kalabalık kenarlarına bakıyordu. Üç sayfalık destanımı bitirince:

– Nasıl, diye sordum.

– İyi...

– Ey, nasıl, şimdi böyle kahramanlar var mı?

Doktor güldü. Başını salladı.

– İşte, dedi. Masa başında, kapalı oda içinde, hayatı incelediğini sanan zavallı romancının hayalleri!

– Ne demek?

– Senin bu kırık kalkanlı ihtiyar sipahin, bugünkü hayata göre, seçkin bir kahraman mı?

– Elbet.

– Öyleyse ben sana söyleyeyim, son derece aldanıyorsun.

– Niçin?

– Bugünkü askerler, zabitler, kumandanlar değil, doktorlar, sağlık görevlileri, hatta nakliyeciler bile senin sipahinden bin defa fazla kahramandırlar!

– Amma abarttın ha!

– Gerçeği söylüyorum.

İnsan ne tuhaftır. Fikrine, ümidine, arzusuna karşı bir şeye rast gelince hemen bozulur. Doktorun, o kadar sevdiğim kahramanımı beğenmeyişi, âdeta benim gücüme gitti. Bir an sustum. Eseri takdir edilmeyen bir sanatçının elemi duydum. Bu elem, biraz mateme benzer. Sevgili evladının kıymetsizliğini, hakarete uğradığını, öldürüldüğünü gören zavallı bir babanın matemine... Evet, doktorun sanattan, ruhun tedavi edilme ihtiyacından haberi yoktu. Bilmiyor ki sanatkâr, yaşadığı andaki idealini olanca heyecanı ile duyamayınca geçmişteki duygulu hayatına döner. Orada onun efsanelerini yaşayan binlerce hayal ve ışık vardır. Bunlara, tarihin hayalinde renkler, şekiller verir. Onlara düşkün olur. Destanlarını mırıldanır.

– Heyhat, azizim, sen fena bir adamsın, dedim. Geçmişin zevkini duyamazsın.

– Sen de hayal adamsın. Yaşadığın anın gerçeğini göremezsın.

– Şu anda güzel ne var ki?

– Geçmişte ne var?

– Geçmişte, bugünkü medeniyetin ve maddiyatın söndürdüğü nurlar var, dedim. Yücelik var. Ruh büyüklüğü var. Fikirler uğrunda yapılan fedakârlıklar var. Doğruluk, sadakat, vefa, fazilet, şefkat, muhabbet var. Hayatın gerçek manası olan fikirler, idealler var. Ah şimdi..

– Şimdi bunlar yok mu? Yok, yok, diye inledim.

Doktor güldü ve bana acır gibi baktı:

– Ne fena ne yanlış bir inanış...

Vapur, Kızkulesi açıklarından geçiyor, rüzgâr, elimdeki defterin yapraklarını açarak kahramanımı beğenmeyen genç doktora sanki bir cevap vermek istiyordu. Tekrar sordum:

– Söyle bana şu anda geçmişin sıcaklığı var mı?

– Şu anda sıcaklık değil ateş var, ateş, dedi.

– Ben görmüyorum.

– Çünkü hayalperestsin. Gerçeği gözün görmez. Geçmişteki kağıt nasıl bugün otomobil şeklinde ise sorduğun sıcaklık bugün ateş şeklindedir. Geçmişteki kulübe, bugün muhteşem bir abidedir. Geçmişteki masalcının bir kutuya binip memlekette memlekete uçuş hayali bugün bir gerçektir. İşte uçaklar, işte zeplinler...

– Fakat manevi faziletler, diye sözünü kesmek istedim.

– Onlar da, dedi, onlar da asırlar içinde gelişme göstererek sizin dar hayalinize sığmayacak derecede güzel olmuş. Geçmişin yüceliği, geçmişin fazileti, şu anın büyüklüğü karşısında böyle çocuk oyuncağı gibi kalır. Geçmişte dikilen bir fidan bugün kocaman bir çınar ağacıdır.

Görüyordum. Bu genç doktor, birçok meslektaş gibi biraz da hatıptı. Üç senelik durma, dinlenme bilmeyen bir çaba, onun sinirlerini çelikleştirmişti. Senelerce hastanede ameliyatlar yapmak, müthiş yaralar, ölümler görmek onu tamamıyla başka bir adam yapmıştı.

Yeni savaşın büyüklüğünü, yüksek fedakârlıklarını, yaşanmış ve duyulmuş bir heyecanla

anlatıyordu. Cephelerde gördüklerini aynısıyla değil, sanki gördüklerinden çıkardığı sonucu bana söylemek istiyordu.

Susuyor, defterimle oynayıp gülümseyerek dinliyordum. Selimiye'nin önlerindeydik. Köpüklü denizin üstünde martılar uçuşuyor, yanımızdan yelkenli bir mavna geçiyordu. Doktor sağ taraftaki kanepelerde birisini selamladı. Sonra birdenbire bana sordu:

- Senin destanlarındaki eski kahramanların içinde savaş meydanlarında yaralananlar var mı?
- Tabi ki var, dedim.
- Yaralar kaç yerinden?

Savaşın şiddetine göre değişiyor. Üç, beş, hatta bazen...

- Bazen
- Hatta on yerinden...
- Bu çok mu?
- Az mı?

Güldü:

- Şuraya bak, dedi.

Sol taraftaki kanepenin ta ucunu gösteriyordu.

- Gördün mü o zabiti?

– ...

Büyük kalpaklı, pek şık, pek genç, pek zayıf, uzun boylu, narin, kumral bir zabıt.

- Gördüm, dedim, şimdi selam verdiğin değil mi?

- Evet, tuhaf bir rastlantı Çanakkale'de, Kafkas Cephesi'nde, Bağdat'ta, Suriye'de, Makedonya'da beni onunla karşı karşıya getirdi. Daima hastanede, ameliyat masasının üzerinde...

- Demek hep yaralanmıştı?
- Hem kaç yerinden. Tahmin et bakalım.
- Savaştığı cepheleri hesap ettim:
- Beş yerinden, dedim.
- Doktor yine güldü.
- Hayır! Cephelerin sayısına birer daha ilave ettim.
- On yerinden...
- Hayır!
- On beş...
- Hayır!
- On sekiz...
- Hayır!
- Yirmi...
- Hayır!
- Yirmi beş yerinden...
- Hayır, daha çık!

– Otuz beş...

– Hayır!

“Kırk.” diyemedim. Bu olacak şey değil.

– Şaka yapıyorsun doktor, diye güldüm.

– Hayır, kesinlikle şaka değil. Söyleyeyim mi, kaç yerinden?

– Söyle.

– Tam kırk dokuz yerinden...

Hayretle döndüm, genç zabite baktım. Elindeki bastonu parlak potinlerine vuruyor, İstanbul’un pek aydınlık bir sis içinde dumanlanan ufuklarını seyrediyordu.

– Yalan!

– Vallahi gerçek söylüyorum.

Tekrar genç zabite baktım. Yüzümü çevirmeden sordum:

– Bu yaraların hepsini ayrı ayrı mı almıştı?

– Hayır, hemen her savaşta beş on yara birden almış. Bir kere Bağdat’ta on sekiz yara ile benim önüme getirdiler. Ayaklarından bir makineli tüfek yağmuru geçmiş. Yere uzanınca tepesinde bir şarapnel patlamıştı.

Döndüm:

– Nasıl ölmedi?

– O ölmez. Onda bir iman var, başından bacaklarının arasına kadar dört parmak uzunlamasına, omuzlarının arasında dört parmak enlemesine çapraz bir sınır çizer. ”Buralara isabet olmazsa ölüm yok.” der. Suriye’de bel kemiğine bir kurşun dokunmuştu. Ayakları tutmuyordu. Kurşunu çıkardım. Gene hissi yerine geldi. Bir hafta içinde kendini topladı. Ateşe koştu, işte öyle azimli öyle bir kuvvet ki tarif edemem sana. Ameliyat esnasında kesinlikle kendi bayıltırmaz.

Yine genç zabite baktım. Kulaklarıma inanamıyordum, bu kadar narin, bu kadar güzel, bu kadar nahif bir vücutta böyle kuvvetli bir ruh...

– Bu genç nereli?

– İstanbullu. Sana kısaca kim olduğunu söyleyeyim. Gayet zengin bir ailenin kıymetli, tek bir evladı. Savaştan önce Almanya’da okuyormuş. Ben dinlemedim ama Erenköyü’nde oturan komşularından işittim. Harikulâde bir sanatkârmış. Savaş ilan edilince talimgâha koşmuş. Kemanın yayını bıraktığı eline kılıcı almış. Bütün orduda şimdi onun şöhretini duymayan yoktur. İstedigine sor.

– Adı ne?

– Ferhat Ali Bey.

Vapur, Haydarpaşa Limanı’na giriyordu.

– Ben bu ismi duymadım. Resmini de gazetelerde görmedim, dedim.

Doktor:

– İşte senin zihniyetin, diye tekrar güldü. Sen yeni kahramanları, medeni, yanı millî kahramanları kesinlikle anlayamazsın. Onlar gürültülü kutlamalara, pohpoha, gösterişe tenezzül etmezler, hatta böyle reklamlardan tiksiniyorlar. Kahramanlıkların kendilerine değil, millete, orduya ait olduğunu söylerler. Mesela işte bu Ferhat Ali Bey, kesinlikle fotoğrafını çıkartmaz. Kafkas Cephesi’nde bir gece keşfinde, baskına uğrattığı Kazakların kılıç yaralarıyla benim hastaneme gelmişti. “Harp Mecmuası”na göndermek için fotoğrafını çıkartmak istedim. Reddetti. “Halkın, ordunun şerefini kendi nefsimine ait bir özellik gibi göstermek haksızlıktır.” dedi. Ben de senin gibi önce anlamadım. Yaptığı kahramanlıkları anlattım. “Bunlar hep vazifesini yapıyor, öyleyse hepsinin fotoğraflarını çıkarıp gazetelere basmalı...”

– Tamamıyla bilinmemek, yokluğu istemek. Bu tuhaf bir arzu, dedim.

– Hayır tamamıyla yokluğu istemiyor. Hastanemde onunla uzun uzadıya konuştum. Ruhunu anladım “Ölülere mükâfat, dirilerin hatırasıdır.” diyor. Onun fikrince bir kahraman öldükten, ebedi hayata karıştıktan sonra övülmeli. Sağken övmek ve ödül vermek kahramanlığın, fedakârlığın samimiliğini bozar. Fazilet şuursuz, menfaat kaybından uzak iken şuurlu bir hâle geçer. Sahibini küçültür, düşürür.

Vapur yanaşıyor, yolcular ayağa kalkıyordu. Doktor:

– Haydi, Haydarpaşa’ya in de çıkarken seni onunla tanıştırayım, dedi.

– Peki!

Kalbim çarpıyordu.

Kalktık, o da ayakta idi, bastonuna dayanıyordu.

Doktor önüne gitti, elini sıktı:

– Nasılsınız Ferhat Bey?

– Çok iyiyim efendim.

– Sizi gördüm yanınıza gelemedim. Halazademden ayrılamadım. Sizi takdim ederim.

– İhtiyat zabiti Ferhat Ali Bey!

– Teşekkür ederim, dedim, sinirli elini sıktım.

Doktor bu adsız kahramanla konuşmaya başladı. Ben mukaddes bir vücut karşısında dini bir haz duyan günahkâr bir mümin gibi duruyordum. Onun iri mavi gözlerine, hiç kimseye benzemeyen temiz çehresine bakarak içimde derin bir ürperme duyuyordum.

– Şimdi burada mısınız Doktor Bey?

– Evet, siz?

– Ben de galiba bir süre daha burada...

Yürümeye başladık, genç zabıt azıcık aksıyordu. Doktor sordu:

– Bacağınız mı uyuştı? Duralım da halk çıksın, vapur boşalsın.

– Hayır yürüyelim, dedi, uyuşmadı. Bu sefer Galiçya’da gülle götürdü.

– Bacağınızı mı?

– Evet, sağ bacağımı...

İkimiz birden taş kesildik. O gülümsüyordu.

– Ama hamdolsun korktuğuma uğramadım, dedi.

– ...

– Evet, bu harp zamanında emekli olup bir köşeye atılacağım diye ödüm kopuyordu.

Sararan, birdenbire neşesini kaybeden doktor, üzüntülü bir şekilde sordu:

– Fakat, artık nasıl harbe gideceksiniz?

– Pek rahat, ne otomobille ne atla ne de yayan...

– Nasıl?

– Uçak ile...

– ...

– Evet, dün bakanlık dilekçemi kabul etti. Beni havacı sınıfına ayırdı. Havacılıkta bacağa gerek yok. İnsan oturduğu yerde rahat rahat savaştacak. Hem binlerce metre yukarılarda, bulutların arasında..

Ne zevk ne zevk!

Doktorun, benim sesimiz çıkmıyordu. İskeleden iniyorduk. Takma bacağımı henüz iyice kullanamayan bu millî kahramana bakarak elimdeki eski kahramanların destanını denize fırlatmak istiyordum. Utanacak bir şeymiş gibi istemeden bu berbat defteri bükerek cebime soktum. Bilet toplanan tahta parmaklıktan geçtik. Garın geniş mermer merdivenleri önünde ellerimizi sıktı. Ayrılırken doktora:

– Hem artık azizim, yaralanmaktan bıkmıştım, dedi. Uçakta bu yok işte. En çok buna seviniyorum.

Gar bahçesinin yanında yürürken doktor sordu:

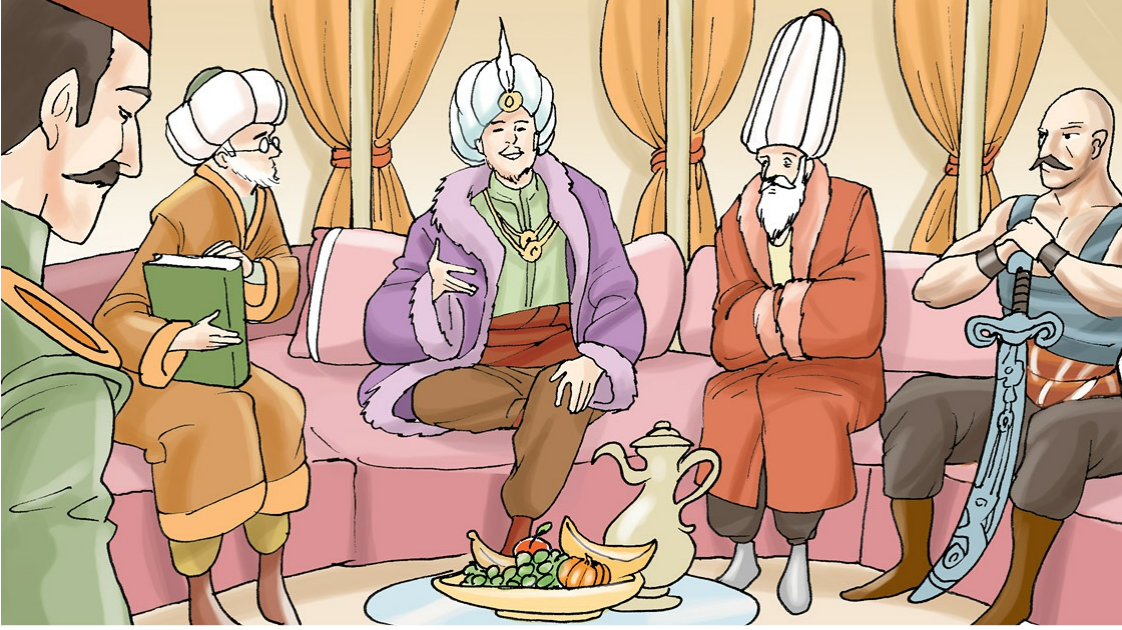
– Nasıl yeni kahramanlar?

– ...

Cevap veremedim. Yüksek semanın mavilikleri içinde uçan bu kahramanların asla yaralanmayacaklarını, bulutların altında bekleyen kesin ölümün, onlara hiçbir acı duyurmayacağını düşünüyorum.

KIZIL ELMA NERESİ?

- Kızıl Elma’ya...
- Kızıl Elma’ya...
- Kızıl Elma’ya gideceğiz.

...

Zamanın Süleyman’ı, aniden kükremiş bir tufan hâlinde yankılanan bu naraları duydu. Otağında yalnızdı.

Yarım saat önce dağılan divanın savaş için gösterdiği kahraman isteği düşünüyordu. Bugün yalnız vezirleri değil, kazaskerleri, defterdarları, nişancıları, yeniçeri subaylarını hatta solakları bile çağırmış, hepsini huzurunda toplamıştı. Hepsi ”Kaf Dağı’na kadar arkandan gelmeye hazırız padişahımız!” diye ayaklarına kapanmışlar, sevinç gözyaşları dökmüşlerdir.

İşte şimdi savaş kararı ordu içinde yayılmıştı. Otağın biraz uzağında, az önceki divanın sevinci, büyük bir heyecan okyanusu gibi kaynıyor, kabarıyordu. Bu okyanusun dalgaları ufukların bulutlu sahillerine değil, sanki bütün cihanın kubbesine çarpıyordu:

- Kızıl Elma’ya...
- Kızıl Elma’ya..

Padişah, tahtından yavaşça ayağa kalktı. Sağ elini koltuğa dayadı. Gökten inen, manası anlaşılmaz bir sese kulak verir gibi başını eğdi. Ordunun çıkardığı sesi dikkatle dinledi. “Kızıl Elma, Kızıl Elma...” Bu ismi şehzadeliğinden beri binlerce defa duymuştu. Sonra tekrar tahta oturdu. Gözlerinin üstüne kadar eğilmiş kavuğunu geri itti. Geniş alnını, esmer uzun parmaklarıyla tuttu. Düşündü, düşündü.

- Kızıl Elma neresi, diye mırıldandı.

Doğuda olsun batıda olsun savaşa giderken coşan asker hep “Kızıl Elma’ya...” diye bağırsıyordu. Bu narayı yeniçeri kışlalarında, sipahi ocaklarında, hatta İstanbul’da, sarayın iç bahçesinde bile duymuştu. Kızıl Elma neresiydi? Sırmalı perdenin arkasında nöbet tutan Mahmut’u çağırda:

- Sadrazama söyle, vezirlerle beylerbeyini, kazaskerleri toplasın. Hemen karşıma gelsin, dedi.

* * *

Yarım saat önce büyük divandan çıkan vezirler, niçin tekrar padişahın huzuruna çağrıldıklarını ürkek bir ıstırap ile merak ediyorlardı. Ahmet Paşa’yla Hadım Ali Paşa’nın arkasından kazaskerler, Sokullu Mehmet Paşa, Haydar Paşa, Ayas Paşa, İskender Paşa, gözleri yerlerde otağa girdiler. Birer birer tahtın saçağını öpüp el bağladılar. Padişah, beyaz tülbent sarılı, çifte tuğlu sarığını yine öne eğmişti. Kaşları hiç görünmüyordu. Yüzü her zamankinden daha çok sertti. İnce, değerli taşlarla süslü direkler üzerine kurulmuş donuk zümrüten bir kubbeyi andıran otağın loş sessizliğini:

– Kızıl Elma neresi? İçinizden bilen var mı, sorusu bozdu.

– !

– ?

Kimse cevap veremedi Herkes önüne bakıyordu.

Padişah:

– Bu sorunun cevabını öğrenmek için sizi buraya çağırdım, dedi. Otağımızın çevresinde devamlı olarak bu narayı işitiriz. İşte bakınız. Yine “Kızıl Elme’ya, Kızıl Elma’ya...” diye bağışıyorlar. Burası neresidir? Binlerce defa ismini duyduğum bu yer, memleketin neresi olduğunu öğrenmek isterim.

Tamışvar Fatihi Ahmet Paşa kekeledi:

– Viyana olsa gerek, padişahım...

Padişah diğer vezirlere döndü:

– Öyle mi?

– ...

Ne “Evet!” ne de ”Hayır! diyebiliyorlar, önlerine bakıyorlardı. Padişah, orduya getirdiği mükemmel alayı ile iki gün önce yakınlığını kazanan Rumeli Beylerbeyi’ne sordu:

– Sokullu, sen söyle! Kızıl Elma neresi?

– Roma olsa gerek, padişahım!

– Ne biliyorsun?

– Öyle sanırım.

– Sanmak bilmek değildir.

...

Padişah, sırasıyla âlim kazaskerlere de sordu. Kızıl Elma için kimi “Çin” kimi ise “Maçin” diyordu. Ayas Paşa:

– Hint'tir.

Haydar Paşa:

– Sint'tir.

İskender Paşa:

– Kaf Dağı'nın arkasında olsa gerektir, dedi.

Büyük padişah, anlamak istediği şeyi kimsenin bilmediğini görünce canı daha çok sıkıldı. Tahtın kolluklarını hırsla tuttu. Hiç huyu olmadığı hâlde derin bir öfkeyle kazaskerlere döndü. Acı acı gülümsedi:

Yazık sizin ilminize!

– ...

Her şeyi biliyoruz sanan, bu adamların uğradıkları hakaretin altında hafifçe sallandılar. Onlar, her şeyi kabul edebilirlerdi fakat cahilliği asla... Ortalarından kara sakallı, bastı bacak, şişman bir âlim, bir adım ilerledi. Bu hem en bilginleri hem de en cesurlarıydı:

– Padişahım, dedi. Bu Kızıl Elma, halkın uydurduğu bir efsanedir. Ne aslı vardır na faslı... Bir gerçek değildir ki biz bilelim. Halk ise padişahım, ne dediğini bilmeden söyler.

Padişah, altın koltuğa dayalı elini kaldırdı:

– Halkın dediği, Hakk’ın dediği!

– ...

Kısa boylu âlim, bu sözden bir şey anlamadı.

Padişah devam etti:

– Bu bir gerçektir. Mademki halk söylüyor, halktan gelen ses, Hakk’ın sesidir. Ona efsane denmez.

Mutlaka bir aslı vardır. Fakat siz bilmiyorsunuz.

– Ne dinde ne ilimde böyle bir isim yoktur ki aslı olsun!

– Ne dinde ne ilimde böyle bir isim yok diyorsun.

– Evet padişahım.

– Ya örfte yok mu?

– ...

Âlim düşündü. Önüne baktı ”Yok!” diyecekti. Fakat işte savaş kutlaması yapan büyük ordunun içinre “Kızıl Elma’ya” naraları birbiri arkasına çakan şimşekler gibi gürlüyordu. Asker yalnız sefere gideceği, savşa gireceği zaman değil, hatta şımardığı, isyan ettiği zamanlarda bile bu narayı atmıyor muydu?

Daha medresede mini mini bir öğrenciyken askerlerin, yeniçeri bölüklerinin bu narayı attıklarını duyardı. Bunu iyice hatırlıyordu. Ama, aslının ne olduğunu merak edip öğrenmemiş, okuduğu kitaplarda bu isme dair bir şeye rastlamamıştı.

Yutkundu. Önünde bağlı duran elleri sarktı. Artık “Kızıl Elma örfte yoktur!” diyemezdi. Çünkü... İşte... Duruyordu.

– Var padişahım, dedi.

– Öyleyse kendi de var.

– ...

Âlim sustu. Kızardı. Bir adım geriledi. Yine önüne baktı. Örfün kabul ettiğini İslam da kabul etmiyor muydu? Padişah, bunu biliyordu. Karşısında doğru olmayan bir söz söylemeye imkân yoktu. Diğer kazaskerler arkadaşlarının yenilgilerine bakarak padişaha itiraz etmedikleri için seviniyorlar ”Bazen susmak hayırlıdır!” sözünün doğruluğunu hatırlıyorlardı. Padişah yine acı acı güldü:

– Dünya ne gariptir, dedi. Siz bu halkın başlarısınız. Bu halkı idare edersiniz. Hâlbuki onun istediği şeyin ne olduğunu bilmezsiniz.

– !

– ...

Fakat padişah; kahraman, bilgili, faziletli, şair olduğu kadar da vicdanlıydı. Her şeyi önce kendisine sorar, sonra kararı vermeden önce bir kere kendi vicdanından geçirirdi.

Huzurundaki görevliler, sorusuna cevap bulamadıkları için üzülürken, o da sıkıldı. “İçten bir dille kendi kendine sordu. ”Ey Süleyman! Bunlara sorduğun şeyin ne olduğunu acaba kendin bilir misin?”

– Bilmem ama...

– Ama...

– Sezerim.

Padişah, azıcık rahatladı. Sezdiğini düşünmeye başladı. Bu, ilmin, irfanın ötesinde bir gerçektir. Evet, işte Kızıl Elma’nın ne olduğunu biliyor fakat söyleyemiyordu. Hâlbuki bu vezirler, kazaskerler, beylerbeyi...

Hayır, hiçbir şey sezmiyorlardı. Birisinin sözü diğerininkine uymuyordu. Kimi Çin kimi Hind kimi Sind kimi Viyana kimi Roma diyordu. Kızıl Elma bunların hiçbirini değildi. İçinden ”Belki hepsinden

daha değerli bir yer!” dedi. Sonra utanlarından kızaran vezirlere, kazaskerlere bakarak sordu:

– Kızıl Elma’nın neresi olduğunu kimden öğrenebiliriz?

– ...

Herkes önüne bakıyor, yanlış bir şey söylememek için kimse ağzını açmıyordu. Yalnız İskender Paşa:

– Padişahım, dedi. Kazasker kullarının ilimleri kitaptandır. Vezir kullarınla, biz kölelerine gelince... Öyle çok bilgili insanlar değiliz! İşte ne kadar bilgisiz olduğumuz kutlu sorunuzla meydana çıktı. “Bin âlimin bilmediğini bir ârif bilir.” derler. Emir buyurunuz. Bir ârif bulalım. Ona sorun.

– Ârif kimdir?

– Bilmeyen fakat hisleriyle sezen kişidir, padişahım...

...

Sonra İskender Paşa, saf bir askerin basit mantığı ile “Kızıl Elma, Kızıl Elma” diye halkın mutlaka bir şey istediğini söyledi.

Kısa boylu, inatçı kazasker, halkın “Kızıl Elma” diye bağıırken ne söylediğini ne istediğini asla bilemeyeceğini tekrar iddia etti. Padişah, İskender Paşa’ya, çıkıp gizlice ordunun içine girmesini söyledi. Gösteri alayında bağıranlardan rastgele üç kişi tutup huzuruna getirmesini emretti.

İskender Paşa çıkınca padişah, Kazaskerlere ”Örfe dair” bazı Arapça sorular sordu. Vezirlerle beylerbeyi, anlamadan dinliyorlardı.

* * *

İskender Paşa, biraz sonra padişahın otağına girdi:

– Üç kişi tuttum padişahım, dedi.

– Önce bir tanesini getirin bakalım.

...

İskender Paşa, önce otağın korkunç büyüklüğünden ürkerek sapsarı kesilmiş, tir tir titreyen bir adamı içeri aldı. Bu, uzun boylu, pala bıyıklı, güçlü bir garipti. Orduda ayakkabıcılık yapanlardan biriydi. Otağ kapısının dışındaki kapıcıların öğrettikleri gibi, tahta doğru yürüdü. Yeri öptü. Ayağa kalkmadı. Kolları göğsünde bağlı, diz üstü kaldı. Padişah sordu:

– Kızıl Elma, Kızıl Elma dersiniz. Bu, neresi?

...

Garip, işledim sandığı hatadan bağışlanmak için:

– Herkes gibi ben de bağırdım padişahım, dedi.

– Niye bağırdığını sormuyorum. Kızıl Elma neresidir? Onu söyle!

Garip tereddüt etmedi:

– Padişahımızın bizi götüreceği yer, dedi.

– Orası neresi?

– Padişahımız bilir.

...

Padişah, İskender Paşa'ya döndü.

– İkincisini getirin bakalım, dedi.

...

Evet... Orası ne Hind ne Sind ne Çin ne Maçın ne Viyana ne Roma'ydı. Padişah, huzurundakilere:

– Gördünüz ya, dedi. Üçünün de cevabında bir fark yok. Gerçek bir Kızıl Elma benim gitmek istediğim yer işte... Allah'ın beni göndereceği yer...

...

Doğruyu söyleyen bu üç kişiye hemen üçer yüz altın hediye etti. Artık “Kızıl Elma'ya, Kızıl Elma'ya!” naraları çoğalıyor, taşıyor, daha yaklaşıyordu. Padişah birdenbire Allah'ın kendini göndereceği yeri düşündü. Viyana, Roma, Hind, Sind, Çin, Maçın, sonsuza kadar uzanan “Kızıl Elma” yolunun üzerinde geçici harabeden başka bir şey değildi.

Başını salladı. Arkasına dayandı. İri gözlerini küçülttü. Manevi bir zevke varmış gibiydi. Düşünceli vezirlerinin, bilgili kazaskerlerinin, kahraman beylerbeylerinin tekrar etek öpüp çıkışlarını görmedi bile...

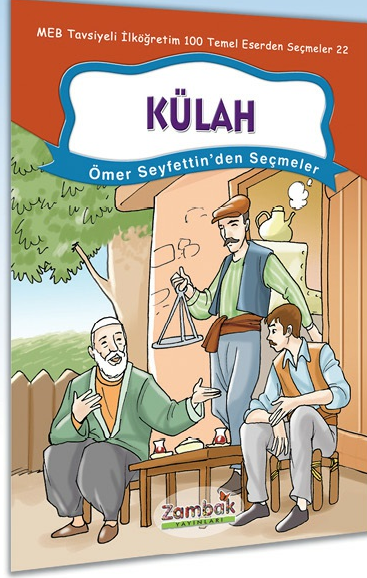
Otağın kapısında, onlar da şimdiye kadar asla yüceliğinin, büyüklüğünün farkında olmadıklarını güçlü bir manzara karşısında donup kaldılar. Savaş kutlaması yapan yüz binlerce asker, cirit oynayıp kaynaşarak otağ etrafında geniş bir daire çeviriyorlar:

– Kızıl Elma'ya...

– Kızıl Elma'ya...

Naralarıyla, sanki hayalin eremeyeceği derecede yüksek, çok yüksek bir gökyüzüne doğru... Kalkanlardan kanatlarıyla uçmaya hazırlanıyorlardı.

MEB Tavsiyeli İlköğretim 100 Temel Eserden Seçmeler

1. TILKI İLE TAVŞAN
2. İHTİYAR AT
3. KAVAL ÇALAN BALIKÇI
4. PAPAĞAN İLE KEDİ
5. ÇINAR AĞACI
6. ÇIRKIN ÖRDEK YAVRUSU
7. ESKİ EV
8. TİMUR'UN FİLLERİ
9. KURT AVI
10. RÜYA
11. ÇOBAN İLE KRAL
12. İKİ DOST
13. KUYUDAKİ TILKI
14. TAVUS KUŞU
15. BAKKAL İLE PAPAĞAN
16. ÜÇ ÖĞÜT
17. KÜTÜK
18. PEMBE İNCİLİ KAFTAN
19. ALTIN IŞIK
20. ŞERMİN
21. DUT YEMİŞ BÜLBÜL
22. KÜLAH
23. GİZLİ MABET
24. MUTLU PRENS
25. BİLLUR KÖŞK
26. GULİVER'İN GEZİLERİ
27. HEİDİ
28. ALİCE HARİKALAR DİYARINDA
29. GEÇTİ BOR'UN PAZARI
30. YARIM ELMA

Zambak
YAYINLARI

